Ar pascha wisuschehliga augsta Keisara wehlescharu.

Makſa ar peeſuhtiſchanu par paſti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
beſ Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 40 „
beſ Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 90 „
beſ Peelikuma: par ¼ gadu — „ 70 „

Makſa beſ peeſuhtiſchanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
beſ Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
beſ Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 50 „
beſ Peelikuma: par ¼ gadu — „ 30 „

Mahjas Weeſis.

Mahjas Weeſis teek iſdots feſtdeenahm no plkſt. 10 fahkot.

Makſa par ſludinaſchanu: par weenas flejas ſmalku rakſtu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, makſa 8 kap.

Redakzija un ekſpedizija Rigâ, Ernſt Plates grahmatu- un bilſchu-drukatawâ un burtu-leetuwê pee Peters baſnizas.

33. gada-gahjums. — Mahjas Weeſis iſnahk weenreiſ pa nedeku.

№ 21. Seſtdeen, 21. majâ. 1888.

Mahjas Weeſi ar Peelikumu war paſtellet un ſludinajumus nodot Rigâ, pee Peters baſnizas. Beſ tam „Mahjas Weeſi" war wehl paſtellet beſ daudſ peenemſchanas weetahm Peterburgas un Jelgawas Ahr-Rigâ un Sarkandaugawâ, wehl zitâs pilſehtâs, kà: Jehſis: Grahwel un Peterſon k. bodês; Walmeerâ: E. G. Trey k. bodê; Walkâ: M. Rudolff un Paulin k. bodês; Ruſenê: J. Alkſne k. grahm.-bodê; Limbaſchôs D. Uhder k. bodê; Jelgawâ: H. Allunan un Beſthorn k. grahm.-bodês; Bauſkâ: J. Beckmann k. grahm.-bodê; Kuldigâ: Beſthorn k. grahm.-bodê; Wentspilî: M. Ries k. grahm.-bodê; Leepajâ: Ukſtin k. grahm.-bodê; Tukumâ: Baumann k. grahm.-bodê; Talſôs: H. Tow k. grahm.-bodê un bibliotekâ un Wolontſchewski k. grahmatu-bodê; Kandawâ: Jaegermann k. weeſnizâ; Sabilê: Ginter kga weeſnizâ. Tad wehl „Mahjas Weeſi" war apſtellet pee faweem zeen. draudſes mahzitajeem, ſkolotajeem un pagaſta ſkrihwereem, kurus mihli luhdſu, tahdas apſtelleſchanas laipni peenemt.

Padomi, kà III. wispahrigo dſeedaſchanas ſwehtku dſeeſmas jadſeed.

Wiegneru Ernesta.

V.

Pee dſeeſmu galigas eedſeedaſchanas lihdſ ſchim wisleelako wehribu biju peegreeſis dinamiſku ſihmju pareiſai leetoſchanai un to dariju ne beſ ſwariga eemeſla. Dinamiſku ſihmju leetoſchana (nianſeſchana) ir muhſu koru wiswahjakà puſe. Kad wiſeem muhſu koru dirigenteem resp. dſeedatajeem buhtu pareiſas domas par nianſeſchanu dſeedaſchanâ, tad waretum beſ ruhpehm ſagaidit ſawus dſeeſmu ſwehtkus. Bet tas deemſchehl tà wis naw. Muhſu dſeedataji pa leelakai daļai naturaliſti, kas dſeedot ne-eewehro balſs ſtipruma gradus, bet dſeed, kà prahtâ nahk; dſeed tà un ne zitadi tadehl, ka mahkſliga dſeedaſchana pamatojahs uſ daudſkahrtigeem mehginajumeem, un ar tahdeem tee naw nodarbojuſchees. Katra mahkſla pagehr ſinamu teknifku iſweizibu, it ihpaſchi ari dſeedaſchana. Naw wis deeſgan, kad ſinamas dſeeſmas eemahzahs melodiſki un ritmiſki pareiſi nodſeedat; — wajaga juhſmigi dſeedat, ja pee klauſitajeem gribam juhtas modinat, un tas tatſchu mahkſligas dſeedaſchanas gala-mehrkis. Solodſeedatajs juhtas war iſrahdit zaur balſs krahſu un zaur wibraziju (balſs drebeſchanu); koris to newar. Korî wairak balſis ſalejahs weenâ wiſpahrigâ krahſâ un wibrazija tik manama tad, kad weens dſeedatajs detone (toni druſku augſtaku waj ſemaku nem). Bet ſchi wibrazija nemaſ naw juhtu atſpogulis un tadehl drihſaki nelabas neka dſejiſkas pretjuhtas modina klauſitaja dwehſelê. Weenigi, kur koris war ſtahtees ſoliſtam neween lihdſi, bet war pat winu pahrſpeht, ir — balſs ſpehka leetoſchanâ.

No wiſukluſakà pianissimo lihdſ milſigajam ſatrizinajoſcham fortissimo pee-augdams, koris aiſgrahbj, waldſina un pazila klauſitaju, kamehr weenmehrigs balſs ſpehks drihſ apnihk un nogurdina.

Lai muhſu jaunee dſeedataji, wiſu to eewehrodami, labpraht un ar pazeetibu nemtos nianſês mehginatees — tas ſcho rindinu noluhks. Jamehginajahs neween ſem dirigenta wadibas prowes ſtundâs, bet ari ahrpus prowes laika, mahjâ un wiſur, kur zitus zaur to netrauze. Naw ja-atraujahs ne no wismaſakà elementariſka preekſchmeta, kamehr naw ſaſneegta pilniba un apſiniga droſchiba iſdariſchanâ. Mahkſla ir pateiziga labam gribetajam; drihſi ween zaur mehginajumeem raſees ſinama iſweiziba. Mahkſla pate no ſewis nedodahs; dirigents neka ne-eeſpehj, ja koris naw tà ſagatawots, ka war katrâ brihdî un beſ puhlehm wina preekſchrakſtus iſdarit. Jr korî, kur dſeedataji tikai taî azumirklî dſeed kluſaki waj ſtipraki, kad dirigents ſtiprâ balſî kommande; tiklihdſ winſch to nedara, koris atkal dſeed pa wezam. Tur ne-iſweiziba wainiga. Taiſi katrâ dſeedaſchanas prowê pahris mehginajumu maſâ un leelâ cresc. uſ weenas nots; dſeedi tonu trepes waj zitu kahdu garaku noſchu rindu weenâ kahdâ ſtipruma gradâ, par peem. pirmo reiſi no ſahkuma lihdſ galam weenmehrigi piano, otrreiſ mezzo forte u. t. t., tad redſeſi, kahdus panahkumus ihſâ laikâ ſaſneegſi: Nianſeſchana dſeeſmâs weikſees weegli un apſinigi, un kopdſeedaſchana leelajôs ſwehtkôs tad ari zitadi iſdoſees.

Zik koti kritika ne-uſſlaweja Latweeſchu dſeedaſchanu II. wiſpahrigôs dſeed. ſwehtkôs 1880. g. — weens ruhkts pileens mums tatſchu bij jabauda, kaut gan tas no kritikas mums tika ſelta traukâ, ſaldôs aplinka wahrdôs paſneegts. Ta gada 29. junijâ „Rig. Ztg." rakſta: — — „Kad jaw warejam garigam konzertam ſawu atſihſchanu augſtâ mehrâ peeſchkirt, tad mums ta ſchodeen wehl jo leelakâ mehrâ japeeſchkir laizigam konzertam, jo ſchis muhs pahrleezina pat no tam, ka ari ta ihpaſchiba, kuru mehs garigôs dſeedajumôs pa daļai ne-atradahm, Latweeſchu dſeedatajeem pawiſam pilnigi netruhkſt, proti ta ihpaſchiba, zaur dinamiſkahm nianſehm ſaweem preekſchneſumeem dubultu jaukumu peeſchkirt." („Konnten wir schon dem geistlichen Konzert unsere Anerkennung in hohem Maße zollen, so müssen wir dies heute um so mehr hinsichtlich des weltlichen Konzertes thun, denn Letzteres überzeugte uns sogar davon, daß selbst jene Eigenschaft, die wir in den geistlichen Gesängen zum Theil vermißten, den lett. Sängern durchaus nicht gänzlich fehlt, wir meinen, die Fähigkeit, durch dynamische Schattirungen, durch Nüancirungen ihren Vorträgen doppelten Reiz zu verleihen.")

Kungi! no mums dſeedatajeem un dirigenteem atkarahs tam lihdſigu kritikas ſpreedumu nowehrſchana treſchôs dſeedaſchanas ſwehtkôs!

Lai tad naigi keramees pee dſeeſmu pilnigas eedſeedaſchanas darba; ar energiju un uſmanibu pahris nedelâs war wairak iſdarit, neka pawirſchu mahzotees pus gadâ.

Pee ſchahs reiſes pahrſpreediſim ari koru ahrigu eerihkoſchanu. Korî ja-eedala 3 daļâs: ſolo, puſkorî un tutti (wiſi). Dirigenteem, kas ſawus korus wehl tà naw eedalijuſchi, tas tagad buhtu jadara. Solokwartetî lai dſeed 4 dſeedataji (pee katras balſs pa weenam) ar weenadahm mihkſtahm balſim. Puſkoris lai ſaſtahw iſ dubultkwartetes (pa diwi dſeedatajeem pee katras balſs). Wiſi ziti dſeedataji dſeed leelâ (pirmâ) korî. Wahjaki korî, waj korî ar maſaku dſeedataju ſkaitu, war ſolo-partijas waj nu pawiſam iſlaiſt, waj puſkorî ſaſtahdit iſ 6 dſeedatajeem (ik pa diwi dſeedatajeem pee ahrbalſim un ik pa weenam pee widus balſim). Kur notês ſtahw tutti, jadſeed wiſeem*); kur ſtahw „puſkoris", lai dſeed ſolokwartete ar dubultkwarteti (puſkorî) kopâ. Kur ſtahw „ſolo", dſeed 4 dſeedataji.

Pee kora eedaliſchanas dirigentam jaluhko uſ tam, ka leelais (pirmais) koris nepaleek beſ ſtingreem dſeedatajeem. Nemaſ naw ſazits, ka ſolokwartetê un puſkorî wajaga buht labakeem dſeedatajeem, bet gan dſeedatajeem ar weenadahm mihkſtahm balſim. Korî wairak daļâs ja-eedala ſpehka-kontraſta dehl, bet it nemaſ ne tadehl, lai iſſchkirtu labakus dſeedatajus no wahjakeem.

Dſeedataji nedrihkſt juſtees apwainoti, kad dirigents winus noſtahda pirmâ, leelâ korî, tàpat kà neweens nedrihkſt launotees, kad tam baſnizâ ne-eegadahs noſtahtees pee altara waj kanzeles tuwumâ. Atbildiba par dſeedaſchanas iſdoſchanos kriht uſ wiſeem dſeedatajeem weenadâ mehrâ, weenalga kurâ kora nodaļâ tas dſeed. Par ſcho leetu neſaudetu tik daudſ wahrdus, kad nebuhtu peedſihwoti behdigi atgadijumi, ka koru eedaliſchana ne katrreiſ notikuſe beſ pahrpraſchanahm. No peezeem koreem buhs weens, kur pahris dſeedataju nebuhs meerâ ar dirigenta noſazijumeem.

Un tas ir pilnigi dabiſki, jo katrs dſeedatajs tura ſawu balſi par druſku labaku, neka ta pateeſibâ ir. Tas iſſkaidrojams ſchahdi: dſeedatajs pats neween ar ſawu balſi, bet ar wiſahm tahm wainahm, kas wina balſei peemiht, apradis, kamehr otram wiſpirms tahs wainas auſîs durahs. Tà tad naw brihnums, ka ſweſcha balſs parahdahs launaka, ne kà par kahdu to winas ihpaſchneeks tura.

Wezakôs korôs, kur diſziplina ſtingri nodibinajuſehs, pahrpraſchanas ſchinî ſinâ naw domajamas; bet neba mums tahdu koru daudſ. Ihpaſchi ſchoreiſ pee dſeedaſchanas ſwehtkeem nems dalibu itin prahws ſkaits jaunu koru un ne maſs ſkaits jaunu dſeedataju. Buhtu labi, kad ari preekſch ſcheem pehdejeem augſchejàs rindinas buhtu pahrleezigas.

Pee koru eedaliſchanas 3 daļâs mehs turamees pee wiſpahrigi peenemteem noſazijumeem (tutti, puſkoris, ſolo), kà to atronam notîs preekſchâ rakſtitus. Waj ſchinî ſinâ kahdi pahrgroſijumi notiks un kahdi, par to ſwehtku iſrihkotaja Komiteja kopâ ar ſwehtku dirigenteem noſpreedihs paſchôs dſeedaſchanas ſwehtkôs.

*) t. i. ſolokwartetei, puſkorim un pirmajam korim kopâ.

Feletons.

Akziſes eenehmumi Widſemê 1887. gadâ.

Pagahjuſchâ 1887. gadâ Widſemê panahkti ſchahdi eenehmumi:

	1887. g. rbl.	kap.	1886. g. rbl.	kap.
No ſpirta un brandwihna	3,015,422	26	2,698,852	86
Bandrolu nodokli no ſpeeſta rauga*)	132,345	—	54,780	75
Bandrolu nodokli no ſchnabſchu fabrikanteem	82,546	22	73,995	88
Par alus un kwaſa bruhſcheem	604,839	25	598 114	50
No tabakas fabrikanteem	690,292	13	587,905	25
Par dſehreenu patenteem	309,852	—	316,542	75
Par tabakas patenteem	46,787	25	46,307	50
Soda naudas	5,221	75	3,838	52
Kopâ	4,887,304	86	4,380,338	01

1886. gadâ akziſes eenehmumi bij jaw 348,460 rbl. 15 kap. leelaki neka 1885. gadâ; bet 1887. gadâ ſchee eenehmumi atkal par 506,966 rbl. 85 kap. bija wairak neka 1886. gadâ. Tà tad akziſes eenehmumi Widſemê diwôs gadôs pawairojuſchees par 855,427 rbl. jeb 21,2 prozentes. Wairak eenehmumu 1887. gadâ zehluſchees pa daļai zaur Pleſkawas dſelſszeļa buhwi, zaur ko wairak ſpirtuoſu (ſtipro dſehreenu) tika nodſerts, pa daļai ari zaur to, ka 1. junijâ 1887. g. nahza ſpehkâ pa-augſtinatee bandrolu nodokli par tabakas fabrikateem. Ari tas pawairoja akziſes eenehmumus, ka ſcha gada 1. janwari par ſpirituoſeem akziſe tika pa-augſtinata un tadehl wairak bedſinatawu ihpaſchneeki un ſpirituoſu tirgotaji gada beigâs par ſaweem ſpirituoſu krahjumeem akziſi aiſmakſaja eepreekſchu. Beidſot ari preſetà rauga bandrolu nodokli eewehrojami pawairoja 1887. gada akziſes eenehmumus.

Wisleelakee akziſes eenehmumi atkal panahkti otrajâ akziſes eezirknî (Rigas pilſehtâ un aprinkî), un it ihpaſchi ſchahdi Rigas tirdſneezibas nami un fabrikas makſajuſchi ſchahdas nodokļu ſummas:

1. Par ſpirtu un brandwinu:

A. Wolffſchmidts	899,923 rbl.	76 kap.
G. A. Bertels	393,319 „	10 „
Ed. Rob. Dreyers	54,229 „	65 „

Pehdejais ſawu rektifikazijas eeſtahdi atwehra wehl tikai 1887. gada 1. julijâ.

*) Bandrolu nodokļus par ſpeeſto jeb preſeto raugu ſahka nemt tikai wehl 1886. gadâ, 1. ſeptembri; tadehl tik leela ſtarpiba ſtarp 1886. un 1887. gadu.

2. Par ſchnapſcha fabrikateem:

A. Wolffſchmidts	19,937 rbl.	50 kap.
G. A. Bertels	8,675 „	— „
H. P. Schwabe	6,092 „	50 „
Gollerts	4,940 „	— „
K. Balks	3,943 „	— „
Ed. Rob. Dreyers	3,122 „	75 „
Jaegers un Co.	2,242 „	50 „
Huebners	2,203 „	25 „
Bergbohms	2,005 „	— „
Schaars un Caviezels	1,260 „	— „
Lundmans	1,205 „	75 „
G. A. Schweinfurths	982 „	50 „
Krafts un Jenkels	541 „	50 „

3. Par alu un kwaſu.

	No 1886. g. rbl.	kap.	No 1887. g. rbl.	kap.	Uſ 1888. g. rbl.	kap.
Waldſchlößchens	21,073	60	23,833	60	12,544	—
C. v. Stritzky	—	—	36,338	40	—	—
C. Kümmels	11,492	—	33.238	40	—	—
G. Kunzendorffs	9,996	—	18,564	—	10,115	—
Bertels un Pychlau	—	—	26,052	40	—	—
Jigezeems	8,862	—	13,662	—	9,384	—
D. Mende	—	—	16,354	—	—	—
Claſſens un Co.	—	—	11,126	40	—	—
Grünupps	—	—	11,013	10	—	—
Puls	3,854	—	7,339	—	3,731	—
Lovis	4,290	—	6,177	80	3,689	20
Bawarija	—	—	5,555	20	—	—
Gambrinus	—	—	4,894	80	—	—
Joſephy	—	—	4,752	40	—	—
Jaegermans	—	—	1,427	50	—	—
Lehnerts	—	—	822	—	—	—
J. Müllers	—	—	745	80	—	—
Oppermans	—	—	140	80	—	—
Antipows	—	—	15	45	—	—

4. Par tabakas fabrikateem:

A. G. Ruhtenbergs	177,348 rbl.	— kap.
Brl. Popowi	126,834 „	— „
L. Wiſſors	81,548 „	30 „
Mündels un Co.	77,594 „	80 „
P. S. Popows	61,472 „	— „
Brl. Ani-ſimowi	38,895 „	84 „
A. Bergwiß	27,425 „	25 „
D. Eſſtedts	19,326 „	— „
F. Kroß	18,325 „	10 „
J. Guſſews	14,926 „	— „
J. Jakobſons	11,466 „	— „
Maikapars un Schaitans	4,189 „	— „
Brl. Martinſoni	864 „	— „

5. Par preſeto raugu:

A. Wolffſchmidts	103,000 rbl.	— kap.

Tà tad Rigas tirdſneezibas nami un eeſtahdes ween makſajuſchi nodokļus:

Par ſpirtu un brandwihnu	1,347,472 rbl.	51 kap.
„ ſchnapſcha fabrikateem	57,151 „	25 „
„ alu un kwaſu	275,619 „	85 „
„ tabakas fabrikateem	660,214 „	29 „
„ preſeto raugu	103,000 „	— „
Turklaht wehl patentu nodokļu no raſchotajeem un tirgotajeem	180,202 „	50 „
Kopâ no Rigas ween	2,623,660 rbl.	40 kap.,

tas ir 53,7 prozentes no wiſeem akziſes nodokleem, ko Widſeme 1887. gadâ makſajuſe.

No pehdejàs ſummas A. Wolffſchmidts ween makſajis 1,022,861 rbl. 26 kap. jeb 38,0 prozentes un G. A. Bertels 401,994 rbl. 10 kap.

1887 gadâ Widſemê ſtrahdaja 107 brandwina bruhſchi jeb dedſinatawas, kas pa eezirkneem iſdalijahs ſchahdi:

			raſchoja gadâ:	
1. eezirk.	9	dedſinatawas	5,058,145	alkoholgradus
2. „	6	„	9 888,788	„
3. „	15	„	12,828,084	„
4. „	36	„	47,153,267	„
5. „	41	„	36,724,981	„
Pawiſam raſchoja			111,653,265	alkoholgradus.

Wisleelako wairumu ſpirta raſchoja:

2. eezirk.	A. Wolffſchmidta	dedſin.	8,065,966	alkoholgr.
4. „	Oberpahles	„	2,453,710	„
5. „	Kachkowas	„	2,159,381	„
3. „	Kabbales	„	1,759,723	„
1. „	Leepas muiſchas	„	953,887	„

Tahlak Widſemê ſtrahdaja 153 alus bruhſchi jeb alus daritawas, kas raſchoja:

1. eezirknî 30 alus bruhſchi raſchoja kahdus 460,000 wedrus jeb 9,200,000 buteles.
2. eezirknî 43 alus bruhſchi raſchoja kahdus 2,000,000 wedrus jeb 40,000,000 buteles.
3. eezirknî 33 alus bruhſchi raſchoja kahdus 420,000 wedrus jeb 8,400,000 buteles.
4. eezirknî 26 alus bruhſchi raſchoja kahdus 440,000 wedrus jeb 8,800,000 buteles.
5. eezirknî 21 alus bruhſchi raſchoja kahdus 410,000 wedrus jeb 8,200,000 buteles.

Pawiſam kopâ kahdi 3,730,000 wedri jeb 74,600,000 buteles.

No ſcha wairuma 18 Rigas alus bruhſchi ween raſchoja kahdus 1,580,000 wedrus jeb 31,600,000 buteles, tas ir 42,3 prozentes no wiſas kopu-raſchas.

29 ſchnapſcha fabrikas, kas (lihdſrehkinot rumu, konaku un araku) raſchoja:

1. eezirknî 1 ſchnapſcha fabrika raſchoja 1,212,75 wedrus jeb 24,255 buteles à 1/20 wedra.
2. eezirknî 17 ſchnapſcha fabrikas raſchoja 63,541,62 wedrus jeb 1,270,833 buteles à 1/20 wedra.
3. eezirknî 4 ſchnapſcha fabrikas raſchoja 6,013,77 wedrus jeb 120,275 buteles à 1/20 wedra.
4. eezirknî 3 ſchnapſcha fabrikas raſchoja 7,107,07 wedrus jeb 142,159 buteles à 1/20 wedra.
5. eezirknî 4 ſchnapſcha fabrikas raſchoja 4,386,40 wedrus jeb 87,728 buteles à 1/20 wedra.

Pawiſam kopâ 82,262,31 wedru jeb 1,645,250 buteles à 1/20 wedra.

No ſchihs kopigas raſchas Rigas 13 ſchnapſcha fabrikas ween raſchoja kahdus 54,000 wedrus jeb 1,080,000 buteles.

15 tabakas fabrikas, no tahm 13 Rigâ un 2 Tehrbatâ, pa gadu raſchoja 55,864,947 gab. zigaru, 15,618,430 gab. papiroſu un zigaretu, 98,883 mahrz. ſmehkejamàs un 4,550 mahrz. ſchnauzamàs tabakas, augſtakas ſortes, un 5,272,704 mahrz. ſmehkejamàs un 17,220 mahrz. ſchnauzamàs tabakas, ſemakas ſortes. No ſcha daudſuma Rigas fabrikas ween raſchoja 54,714,447 gab. zigaru, 13,492,430 gab. papiroſu un zigaretu, 95,293 mahrz. ſmehkejamàs un 4550 mahrz. ſchnauzamàs tabakas, augſtakàs ſortes, un 4,912,434 mahrz. ſmehkejamàs un 17,220 mahrz. ſchnauzamàs tabakas, ſemakàs ſortes.

4 preſetà jeb ſpeeſtà rauga fabrikas, ſaweenotas ar brandwinu bedſinatawahm, raſchoja gadâ 1,346,282¾ mahrz. preſetà rauga; no tam A. Wolffſchmidta fabrika, Rigâ, ween raſchoja 1,051,242 mahrz.

1887. gadâ Widſemê bija dſehreenu un tabakas pahrdotawu weetas:

Spirta leelnoliktawu	26,	no tahm	Rigâ	2.
Dſehreenu pahrdotawu	94,	„ „	„	69.
Wihna pahrdotawu	231,	„ „	„	78.
Kreewijas wihnu pahrd.	121,	„ „	„	18.
Trakteeru	554,	„ „	„	293.
Klubu buſetu	611,	„ „	„	312.
Alus leelnoliktawu	37,	„ „	„	10.
Mahjweetu	79,	„ „	„	72.
Klogu uſ laukeem	1844,	„ „	„	—
Tabakas leelnoliktawu	11,	„ „	„	10.
Tabakas pahrdotawu	1753,	„ „	„	511.

Wiſa patentu eenehmumu kopu-ſumma no ſchahm eeſtahdehm bija 356,639 rbl. 25 kap.; no ſchahs ſummas Rigâ ween makſaja wairak neka puſi.

Spirtu un brandwinu no zitahm gubernahm eeweda Widſemê 11,336,034 gradu, turpretim uſ zitahm gubernahm iſweda 52,921,997 gradu un uſ ahrſemehm 33,169,511 gradu ſpirta un 5.006,55 wedrus ſchnapſcha fabrikatu, kas ſatureja 222,937 alkoholgradu. Preekſch lakas, polituras, odeera, etika u. t. pr. fabrikazijas iſleetoja 654,297 grahdus un preekſch weetigà konſuma uſdewa 34,227,117 grahdus.

Politikas pahrskats.

Wahzija. Wispirms runasim par Wahzu keisara weselibas stahwokli. Kahda Berlines awise raksta, ka keisara weselibas stahwoklis ne-esot sliktaks palizis, lai gan laiks atmetees wehsaks. Pirmdeenu keisars gahja pa ahru pabraukatees. Peektdeenu winsch pahreeschot dsihwot Fridrichkrona pilî. Turp winsch aisbraukschot ar twaikoni pa Spre upi. — Ahrstu sina par keisara slimibas stahwokli, kas nodrukata Wahzijas waldibas wehstnesî, ir schahda (pirmdeenâ islaista): Keisara majestate aiswakar jutahs drusziņ noguris. Zitadi wina weselibas stahwoklis wisu pagahjuscho nedelu nepahrgrosijahs uz slikto pusi. Drudsis pawisam sudis. Ehstgriba deesgan laba un spehki peenemahs".

Bismarks, kas bija aisbrauzis uz sawu muischu, pirmdeenu atbrauzis uz Berlini. Winsch laikam tik ilgi palikschot Berlinê, kamehr keisars ustureschotees Scharlottenburgâ, un tad winsch, proti Bismarks, doschotees uz Fridrichsruhi. Wehl skaidri naw sinams, bet kà walodas ispaudschahs, tad Bismarks uz wairak nedelahm schinî wasarâ aisbraukschot uz Kisingas weselibas awoteem. Kapehz Bismarks uz Berlini nahzis, tur ne-esot nekahds politikas eemeslis, bet wina laulatà draudsene saslimuse. Schihs saslimschanas dehl winsch esot atstahjis sawu Warzinas muischu.

Pirmdeenas rihtâ notika Berlinê breesmigs nelaimes atgadijums. Kehnischkiga teatra nams teek pahrbuhwets. Pee pahrbuhweschanas jaw tek strahdats. Pirmdeenu sagruwa stalaschas pee minetà teatra nama un ar sawahm drupahm apbehra wairak strahdneeku. 15 strahdneeku tà gruhti eewainoti, ka tee bija ja-aisweds uz slimnizu. No scheem eewainoteem dascham pahrlausta kahja, dascham roka, zitam pahrsista galwa. Taî paschâ deenâ ap pulksten $11\frac{1}{4}$ deenâ keisareene Wiktorija, pawadita no prinzeses Wiktorijas, apmekleja slimnizâ gruhti eewainotos strahdneekus un teem schehligi sazija kahdus apmeerinaschanas wahrdus. Pehz tam keisareene lika uz slimnizi aissuhtit preeksch eewainoteem strahdneekeem wairak pudeļu wihna, aselsines u. t. pr. par atspirdsinaschanu.

Franzija. Ungarijas ministru preekschneeka Tisas runa Franzuscheem nemas nepatihk. Tisa, sihmedamees uz 1889. gadâ noturamo pasaules leetu isstahdi un uz Ungarijas ruhpneeku peedalischanos pee schihs isstahdes, tureja garaku runu, kurâ ari pahrrunaja Franzuschu politisko istureschanos. Schi istureschanahs, sihmejotees uz austruma jautajumu, tà Tisa sazija, esot tahda, ka Ungarija wairs newarot turet uz Franziju sirsnigu draudsibu, kahdu ta lihds schim kopuse. Schee no Tisas runatee wahrdi Franzuscheem tà pee sirds kehruschees un Franzuschu awises sihwi pahrspreesch Tisas runu. Ahrleetu ministri Goblè gribot peedabut, lai preeksch Franzijas isgahdatu gandarischanu no Ungarijas puses apwainojumu dehl, kahdi esot issaziti Tisas runâ.

Flokè un Lokroa aisbraukuschi uz Lijonu, lai pee tur eeswehtamàs lizejas buhtu klaht. No tureenas eedsihwotajeem wini tika ar leelahm gawilehm apsweizinati. Flokè sanehma tureenas kara-pulka wirsneekus un ar teem sarunadamees, ihpaschi norahdija uz tam, ka waldiba droschi rehkinot uz kara-spehku, lai waretu aisstahwet republikas swabadibu pret jeb kuru katru, kas to gribetu aistikt.

Par Franziju runajot, ari kahds wahrds sakams par Bulanschè'u. Generalis Bulanschè's, kà sinams, dabon tikai 10,000 franku (4 franki 1 rbl.) pensijas. Kad winam mantas nekahdas naw, tad jabrihnàs, kur winsch nem naudu preeksch sawas lepnàs dsihwes un sawahm agitazijahm. Par dsihwokli ween winsch maksajot 10,000 franku, isrihko meelastus, kas wairak tuhkstoschu maksajot, usturot wairak awischu un wehl gribot dibinat jaunas.

Ungarija. Tisa atklahti isteiza tautasweetneeku sapulzê, ka Ungarijas waldiba priwatpersonahm neleedsot peedalitees pee Parises isstahdes, kaut gan winsch domajot, ka prahtigi tiktu darits, ja wini atturetos no isstahdes, jo tagadejos Franzijas apstahklos Ungarijas pawalstneeki weegli waretu peedsihwot nepatikschanas un pat pahrestibas.

Wehstules un sinojumi.

(„Mahjas Weesa" Originalas korrespondenzijas).

No Mangaleescheem mums raksta: Pawasara pee mums ir pilnigi eesahkusehs, wasaras putni wisi pahrnahkuschi, kokeem lapas jaw sahk isplaukt un pukites seedet; bet lai gan saulite ar sawu mihligu waigu muhs katru rihtu apsweizina, tad tomehr daudz deenas ir deesgan wehsas, kas preeksch swejas ir skahdigas, it ihpaschi ar rengu sweju ne pawisam neweizahs, jo esam jaw kahdas 4 nedelas strahdajuschi un sawus sweedrus lehjuschi, tomehr bes kahdeem panahkumeem, kas pee scheem tukscheem laikeem deesgan sahpigi sajuhtams.

Lihds ar dabas jaukumeem ari parahdijuschahs sawadas mahkslineezes, kà man pascham gadijahs to redset. 7. maja rihtâ zaur tà saukto Langes zeemu eedams, eeraugu zeļa malâ kahdu kozinu stahwu eespraustu un pee ta ko baltu karajamees. Aiz sinkahribas peegahju klaht un sahku to tuwaki apluhkot. Atradu wehstuliti. Wehstules saturu islasijis, redseju, ka ta bija sarakstita ar nodomu, lai kahdam pasihstamam jaunekliņm un jaunawai zeltu neslawu. Es abus apwainotos pasihstu jaw no behrnu deenahm, wini ir godigu wezako behrni un ne-esmu par wineem neko launa un slikta nekad dsirdejis. Rokas rakstu es pasinu, wehstuli bija rakstijuse kahda saimneeka meita. Tihri kauns par tahdu rakstitaju, kas sawu rakstischanas mahzeschanu preeksch tam isleetâ, lai godigeem zilwekeem neslawu zeltu.

Kahrlis Bohtsmanis.

No Kangureescheem mums raksta: Schogad mums jaw bijuse trihs reisas pagasta wezako wehleschana, tomehr wehl ne-esam pee gala mehrka tikuschi. Pirmajâ wehleschanas deenâ eewehlejam to paschu lihdschinigo pagasta wezako, bet tà ka Pureneeschi (muhsu pagasta treschà schkira) ar to nebija meerâ, muhsu wezais pagasta wezakajs pats ar labu prahtu atsazijahs no amatu. Nu bija jawehl atkal otru reisi. Sanahzam atkal pagasta namâ. Wispirms mums pasludinaja, ka tee saimneeki netiks peelaisti pee wehleschanas, kureem nawa mahjas kontrakts uz winu wahrdeem parakstita. Wehlak dsirdeju, ka Pureneeschi esot eesneeguschi pahrsuhdsibu weetigai draudses teesai un schi to esot atsinuse par pretliknmigu. Nu wehlejam likumigi. Eewehlejam par pagasta wezako S. mahjas gruntneeku B. Ar to nu domajam galâ buht, bet peedsihwojam to, ka bijam wihluschees. Pureneeschi pahrsuhdseja un tadehl trescho reisi tikam sasaukti pagasta namâ, bet schoreis netika eesahkts, tadehl ka ne-esot wehletaji pehz likumiga balsu wairuma sanahkuschi. Daudzi dewahs baltu splaudami mahjâs, ar to peekodinajumu pagasta teesai, ka otru reisi wis wairs nebuhschot nahkt. Redsesim, kad mums isdosees pagasta wezako eewehlet.

Kannaudu Peteris.

No Pinkineekeem un Beberbekeescheem mums raksta: Schoreis sinoschu par skolas behrnu nedarbeem. Pehz leeldeenas swehtkeem taî nedelâ kahdâ deenâ kahdi puikas meschmalâ bij usgahjuschi wairak glodenu kopâ. Weens jaw sahzis glodenas sist, otris to schim naw lahwis, sazidams, lai nesitot; winsch gan sinot, ko ar glodenahm buhschot darit. Winam mahjâ esot sarkanas drehbes maks, tur buhschot glodenas eebahst. Kà runats, tà darits. Kad maku atnesa, tad glodenas eebahsa un galu aissehja zeeti, to likdami turpat uz zeļa, paschi pahrnahza mahjâs. Pehz tam nahza kahda seewa. Ta maku panem, atraisa, apskata un nosweesch, tad nospļaujahs un aiseet. Puikas, to redsedami, pehz tam maku atkal aisseen un noleek turpat uz zeļu. Ne-ilgi pehz tam brauz kahds wihrs. Tas maku panem un eemet ratòs. Gabalinu pabrauzis, apskata maku un to issweedis, uszehrt sirgam un aisbrauz. Drihs pehz tam puikas maku nolika turpat uz otru zeļu, kas uz Pinku muischas eet. Pusstundas wehlaki brauz atkal kahds wihreetis. Schis tàpat maku atkal panem, eemet ratòs un brauz tahlaki lihds jaunai Petera skolai. Waj schis maku mahjâs pahrweda jeb waj uz zeļa nosweeda, tas naw sinams. Schoreis, zik sinams, no schi nedarba nekahds launums naw iszehlees; bet drihs wareja notikt.

Pee schihs reisas gan kahds wahrds jasaka uz wezakeem, kas lai sawus behrnus labaki usrauga. Nereti noteekahs, ka wezaki gan labi redz, ko winu behrni dara, bet aprahschanas un rihkschu weetâ issaka glaudu wahrdus. Pee schihs paschas reisas ari japeemin, ka isgahjuschâ seemâ skolotajs buhs dascham labam puikam atnehmis pihpiti, tabaku un spitschkus un tatschu daudz wezaki paschi pee tam wainigi, daschs pat saka wehl kahdu aisbildinaschanas wahrdu: behrneem esot jaw tehwa leetâs jadarbojahs; tagad wehl esot mulki, nahkschot laiks, gan jaw palikschot gudraki.

Kad behrni nerahtni, tad leelakà waina peeschkirama wezakeem. To ne-aismirsisim".

Sinotajs.

Nedelas pahrskats par notikumeem Baltijâ.

Latw. III. wisp. dseed. swehtku Komiteja sawâ otrdeenas sehdê, starp ziteem jautajumeem, pahrspreeda ari dseed. swehtku programmu. Swehtkus nodomats isrihkot pehz schahdas programmas:

Peektdeen, 17. junijâ:

plkst. 7 wakarâ — dirigentu sapulze.

Sestdeen, 18. junijâ:

plkst. 9 — koru pahrbaudischana,
„ 1 — koru sapulzeschanahs Latw. beedr. namâ,
„ 2 — gahjeens uz swehtku-ehku,
„ $2\frac{1}{2}$ — dseedataju apsweizinaschana swehtku-ehkâ,
„ 4 — koru pahrbaudischana,
„ 6 — konzertu preekschprowe swehtku-ehkâ.

Swehtdeen, 19. junijâ:

plkst. 8 — gariga konzerta generalprowe swehtku-ehkâ,
„ 4 — dseedataju sapulzeschanahs swehtku-ehkâ,
„ 5 — garigs konzerts.

Pirmdeen, 20. junijâ:

plkst. 8 — laiziga konzerta generalprowe swehtku-ehkâ,
„ 4 — dseedataju sapulzeschanahs swehtku-ehkâ,
„ 5 — laizigs konzerts,
„ 10 — wakarâ swehtku meelasts.

Otrdeen, 21. junijâ:

plkst. 9 — generalprowe spezial-konzertam,
„ 4 — dseedataju sapulzeschanahs swehtku-ehkâ,
„ 5 — spezials instrumental- un wokalkonzerts,
„ 10 — balle.

Par Komitejas preekschneeka weetneeku eezehla A. Spundi. — Swehtku-ehkas ekonomiju usnehma ekonoms M. Blocks, un garderobi — Latw. Beedr. garderobneeks Hoffmanis. — Apdseedaschanahs Kommisijas preekschneeks Wiegners sinoja, ka Apdz. Kom. sawus darbus schinis deenâs pabeigs. Wehl apdseed. dseesmas un materialus eesuhtijuschi schahdi kungi: A. Tomsons Jaunpilê, Portu Karlis Mahlpilî (otru reisi), Bruweru Petrus, Reku Frizis Rendâ, P. Ballodis Rigâ, K. Elias Ehrglôs (otru reisi), A. Jansons Rahwâ un K. Jürgens Taurupê.

A. Agl.

No Zeswaines. No tureenas „L. Aw." pasneedz sinu par schahdu nelaimes atgadijumu, kas notizis starp diweem strahdneekeem Zeswaines muischâ. Abi strahdneeki ir balkus tehsuschi, bet tam weenam ir zirwis nejauschi spruzis no rokahm un eeskrehjis otrajam strahdneekam taisni rokâ, tà ka labàs rokas pirksti ir tikuschi pawisam nozirsti — tikai ahdâ ween turejuschees. Tomehr Zeswaines ahrstam, L. kungam, ir isdewees pirkstus atkal pee-audset pee rokas klaht, bet ne wairs tà, ka scho roku waretu kur leetot.

No Dsehrbenes-Drustu draudses. Tagad waram ar preeku pasinot, ka muhsu semkopibas beedriba sem wahrda „Dsehrbenes-Drustu-Skujenes-Lodes semkopibas beedriba" nu no waldibas apstiprinata. Zeresim, ka zaur to nu atkal beedribâ rasees wairak dsihwibas un spehjaka rihziba, no kuras lihds schim gan koti maz bij nomanams. Naw schaubischanahs, ka schajôs gruhtôs laikôs, schaî leelâ semkopibas krihsê labi padomi un pamahzibas, kà ari kopiga apspreeschana un rihziba war peeschkirt daudz laba. Wisadâ wihsê mums japahrgrosa wezà, lihdschinigà kahrtiba, jarauga atrast jauni awoti un lihdsekli preeksch semkopibas stahwokla pazelschanas, jo paleekot pee weza, mehs bez schaubischanahs tiksim nomahkti no lihdskonkurenteem, kas zihnahs wisadâ sinâ pahrlabot lihdschinigo semkopibas stahwokli.

(B. W.)

No Beerineem. Ne-ustizamam zilwekam 11. maja naktî, Beerinôs atnemts tumschi bruhns 6 gadus wezs labi kopts sirgs, widejâ leelumâ, un bruhni krahsoti dselssasu rati. Sirgs un rati atrodotees pee Jelgawas schosejas, Bürgela muischinâ, $4\frac{1}{4}$ werstes no Rigas, kur ihpaschneeks to war sanemt, aismaksadams ehdinaschanas tehrinus.

No Kehtschu pagasta. Mehs Kehzeneeschi esam eetrauzeti no sagleem, kas pa naktim apkahrt staiga, uslausdami klehtis un kambarischus. Apsagtee eet pa dalai uz Leesereescheem pee isdaudsinatàs guletajas meitas, kas warot pagahjuschas, kà ari nahkamas leetas pasludinat. — Naudas truhkums ari pee schejeeneescheem manams. Tà par peemehru L. mahjas gruntneeks bij eedsihwojis kahdu simtu rublu paradu. Kad winam tizis peedraudets, ka winu isahmuroschot, tad atnahzis mahjâs un bijis tahds nemeerigs. Otrâ deenâ aisbrauzis uz meschu schagaru malkas dehl. Dehls ari par kahdu brihdi brauzis pakal pa tehwa sleedehm; pabrauzis tehwa sirgam garam, peesehjis to pee behrsa un sahzis zirst sawu wesumu pilnu, domadams, ka tehws meschu apskatidams buhschot eegahjis dsilaki meschâ. Zehrtot dehls pametis azis uz sawu sirgu, sirgs austijees un skatijees uz augschu. Nezik augstu uz sirga galwas dehls eeraudsijis sawu tehwu karajamees. Neko daudz ne-apdomajees, winsch rahpees deesgan gruhti behrsâ, tehwu atswabinat. Bet bez greeschama newarejis to isdarit, jo strikis bijis sawilzees zeetâ masgâ. Kahpis pehz zirwja, tad pahrzirtis striki un nolaidis tehwu semê. Bet jaw bijis par wehlu, jo tehws bija pagalam. Kaklis nebijis nemas saskrambats, jo ar schalli bijis notihts.

(B.)

Jelgawa. Tureenas Fr. Lucas'a grahmatu pahrdotawa un grahmatu apgahdaschanas firma (tahs tagadejais ihpaschneeks osimis goda pilsonis Viktor Felsko), kà „D. Ztg." sino, ir krituse konkursâ; tatschu schim brihscham uz teesas nolehmumu neteek slehgta, bet tahlak westa zaur eezelto mantas pahrwalditaju.

No Leepajas. Kà „Kurs. gub. awisês" lasams, tad esot aiskustinats jautajums, waj pee Leepajas newaretu eetaisit austeru audsinatawu. Pee schihs reisas peeminams, ka akademikis K. E. v. Baers sawâ laikâ uz tam norahdijis, ka pee Leepajas newarot eetaisit tahdu audsinatawu, jo juhras uhdens pee Leepajas ne-esot deesgan sahligs un pee tam juhras apakscha smiltaina, tà ka leelas wehtres laikâ austeri tiktu smiltim apbehrti; wajadsetu kahdai salai buht tuwumâ, kas austeru audsinaschanu pasargatu no smilschu apbehrschanas, bet Leepajas tuwumâ tahdas salas ne-esot.

No Leepajas. Pee Leel-Gaweeses peederigâ meita, Ilse Jautik, kà „Lib. Ztg." sino, tirgû kahdai seewai eeraudsijuse un pasinuse lakatu, kas winai, kà wina pastahwigi apgalwojuse, preeksch pusotra gadeem nosagts. Domatà sagle tikuse apzeetinata, tadehl ka minetais lakats sawâ laikâ tizis nosagts Leel-Gaweesê kahdas leelakas eelauschanahs sahdsibas atgadijumâ un zaur to warbuht panahkschot sahdsibas isdaritaju pehdas. Ismekleschana schajâ leetâ zentigi eesahkta.

Tadaikôs, Grobinas apgabalâ, kà pa laudim sadsird, esot 5. majâ pehrkons nospehris wihru, kas druwâ aris, ar wisu sirgu. — Kà dsird, tad Tadaiku skolotajs Stobbes kungs no sawa pagasta weetneekeem dabujis ussazischanu, ka tam sawa weeta ja-atstahjot. Stobbes kungs ir 47 gadus Tadaiku pagastam kreetni un uszihtigi kalpojis, otru un treschu pa-audsi mahzibamâ, un no kailas weetas skolas grunti par apauguschu eekopis un koschu dahrsu eetaisijis, — waj tad nu wezuma galâ, kur zereja bez maises ruhpehm istikt, tahdam wihram buhtu janem zeļa speekis rokâ?! Negribam un newaram to tizet, ka tà notiks, proti kà Stobbes kungs tukschâ kluhs pamests; jo ir wezu aitu ganu, kad tas pee pussimts gadeem godigi kalpojis, nemehdz aisdsiht wezumâ uz sweschumu maises meklet! Tadaiku pagasts laikam sinahs, sawu skolas tehwu zeenâ un godâ turet ne ween wahrdos, bet ari darbos; jo neba meesigs tehws sawâ wezumâ ja-apgahdà, ir skolas tehws, kà garigs un laizigs labdaris, newar wezumâ kluht atstahts truhkumâ, ja zilwekeem ir tiziba un sirds ihstenâ weetâ. Zeresim, ka dabusim skaidrakas un labakas sinas no Tadaikeem.

(L. Aw.)

No Alswika. Gan daschu reis lasam awisês par trakeem suneem, kahdu postu tee weetahm pastrahdajuschi, bet mehs tagad gadus peezus bijam no schahdas indewes gluschi pasargati un meerigi, kamehr nu peektdeen, 6. majâ, tikam istrauzeti. Muhsu walsts robeschâs mass, traks ahpschu suns wisu pirmak Alswika muischâ 6. majâ ap pusdeenu redsets, kur tas gandrihs wisus muischas sunus sakodijis un tad pa pagastu kahdas 12 werstes taisnâ lihnijâ tahlak dewees, gan sunus, gan ari daschus lopus sarecdams, un kà domajams, buhs laikam ari nahburgu walstis, Seltinâ un Kalnamuischâ, sawu posta darbu pastrahdajis. Wehl swehtdeen, 8. majâ, ir tas pats suns muhsu pagasta otrâ pusê redsets, kà domajams, laikam atpakal nahkdams. No kureenes schis trakais suns zehlees un kur pehdigi palizis, wehl naw sinams, bet postu gan leelu leelo isplatijis. Alswika pagasta walde gan ir stingrus solus spehrusi, lai sarecetee suni tiktu nogalinati, ka lai schis posts tahlaki ne-isplatitos. Schausmas nahk, eedomajotees, kahdu postu traks suns war tagad pastrahdat, kur wisi kustonischi un, sewi aissargat nespehdami, behrni pa lauku eet un dsihwo!

(L. Aw.)

No Slozkas, Minskas gubernâ, raksta Warschawas awisei „Wiek", ka pawasarim eestahjotees, sahkusehs stipra lauschu aiseeschana uz Slozkas aprinka uz Ameriku. Lihds schihm gahjuschi projam tikai Schihdi, bet pehdejâ laikâ ari semneeki sahkuschi dotees zeļâ. Esot eeraduschees agenti, kas, lihgdami strahdneekus preeksch Panama kanala rakschanas darbeem, apsolot teem aisjuhrâ selta kalnus.

No Ulswetes. Preeksch 10 gadeem schejeenes eemihtneeki, kas ir Balt-Kreewi, nepasina, kas tas ir — „Latweetis", kurpreti tagad jaw war atrast tahdus, kas pa latwisku runâ. Ihpaschi grafa Schuwalowa ihpaschumâ, kursch eenem wairak juhdsu desmitu semes, ir Latweeschu sanahzis leels wairums, gan no Kursemes, gan Widsemes, — wairak nekà 200 familiju. Wini ir apmetuschees pa leelakai dalai meschôs, — daschi par meschsargeem un ziti atkal par rentneekeem. Daschi, kas atnahkuschi gandrihs bez jebkahda mantas padoma, peeredz daudz suhribu. Sinu kahdus, kas, kamehr nonahkuschi galâ, tikai ar 15 lihds 20 rubleem jaunu dsihwi warejuschi ussahkt. Tomehr daschi zaur ne-apnikuscheem puhlineem ir pa dalai jaw tikuschi, un ja Deews palihdsehs, tiks pee pilnigakas pastitikas. — Skolas mums wehl naw, — bet

...an, zerams, uf nahkschu gadu saſneegſim. Schinî leetâ par to buhtu jaruhpejahs, ja grib, lai ſkola waretu ſawu peenahkumu ar ſekmi ispildit, ka behrni dabon wajadſigo mahju mahzibu. — Tad wehl mehs zenſchamees pehz ſawas ihpaſchas pagaſta waldibas. Scha gada eeſahkumâ tika luhgums eeſneegts gubernatoram lihdſ ar peerahdijumu, ka Kreewijâ Latweeſcheem jaw atrodahs tahdas ihpaſchas pagaſta waldibas; tà Peterburgas un Nowgorodas gubernâ ir kahdi 5 pagaſti eetaiſiti. Schi leeta tagad ir nodota Peterburgâ, kur to grib apſpreeſt un iſmeklet, kahdas ſekmes ir lihdſigahm eeſtahdehm.

(L. A.)

No Radſiwiliſchkeem. Kà „Lib. Tgsanz." ſino, tad Radſiwiliſchkôs eſot jauns ſaldats, kas zaur ſawu leelu ehſchanu uf ſewi darijis uſmanigus ſawus preekſchneekus, kà ari ahrſtus. Minetais ſaldats pa deenu apehdot 17, ſaki ſeptinpadſmit mahrzinas maiſes un beſ tam 2 leelas blodas pilnas ar zitu ehdeenu. Kad nu pehz ahrſtu apleezibas jaunais ſaldats newar paehſt, ja winſch tikai dabu paraſto ſaldata dalu maiſes un ſupas, tad augſtakâ weetâ eeſneedſa luhgumu, lai minetam ſaldatam dotu leelaku dalu. Atbilde dabuta, lai ſaldatam pa deenu dotu 9 mahrzinas maiſes un 2 blodas zita ehdeena. (Kà ſinams, ſaldateem mehdſ dot pa deenu 3 mahrzinas maiſes un 1 blodu zita ehdeena). Lai gan leelais ehdejs katru deenu apehdot tahdas leelas porzijas, tomehr winſch ne-iſſkatotees tauks, eſot drihſak noſauzams par teewu, neka par reſnu.

Pawaſaras ſweja Wolgâ. Zarizinas tuwumâ ſchinî gadâ uſluhkojama kà puslihdſ laba. Pirmâ laikâ pehz kugneezibas ſahkuma ſakehra ihſteni baudſ ſandartu, kahrpu, brekſtu un zitu baltu ſiwju, bet tik ko uhdens Wolgâ bija pazehlees un iſpluhdis, tad ari ſcho ſiwju ſweja beidſahs. Sterletu pawaſaras ſweja iſdewuſehs ari tikai puslihdſ laba un ne labaki kà pehrnâ gadâ. Kà awiſe „Wolſchko-Donſki Liſtok" ſino, tad ſilku ſchejeenas ſwejas weetâs ſaſwejoja un eeſahlija pawiſam 300,000 gabalu. Par ſwaigahm (friſchahm) ſilkehm makſâ 3 rbl. lihdſ 3 rbl. 25 kap. par 1000 gabalu. Silku ſweja wehl teek turpinata.

Aſtrachanâ, kà „Graſchdanins" ſino, ſchajâs deenâs uſeeta ſmalki eerihkota blehdiba ar noluhku, lai petrolejas akziſe nebuhtu jamakſa. Pee akziſes waldes kahda barka ar 30,000 pudeem petrolejas tikuſe deklareta un formalitates iſpilditas, pehz kam petroleju no barkas pa dalahm ſahka pahrdot. Bet ko panahza? Nezik tahlu no deklaretas barkas ſtahweja trihs citas, ari katra ar 30,000 pudeem petrolejas pilditas, kuras akziſes nodokkus nebij aiſmakſajuſchas. Par nakti ſchahs nu pirmo barku ſaweenoja ar reeri, pa kuru pirmajâ barkâ eepumpeja to petrolejas dalu, kas iſ winas pa deenu bij iſpahrdota. Tikai otrâ nedelâ pehz ſchahda branga weikala ſahkſchanas atrada blehdibu.

No Aiskawkaſijas. Awiſê „Ruſſk. Inw." nodrukata ſchahda ſina iſ Aſchabadas: 9. majâ, ap pulkſten 10 wakarâ, Aſchabadas upe zaur leetus uhdeni iſ kalneem peepeſchi tika pahrpildita un kà straume, kura weetahm bija arſchinu dſila, iſgahſahs pahr pilſehtas auſtruma dalu, ſewiſchki pahr Anenkowa, Karakuma, Ofizeeru, Lawaſchowa un Schtaba eelahm; dahrſa muhri waiakâs weetâs tika iſſkaloti un daſchi gabali no tà atkrita. 2. batalona kuknas teltis zaur iſpluhduſcho uhdeni ſagruwa; kaſarmas un eedſihwotaju wiſas ehkas palikuſchas weſelas. Nelaimes atgadijumi nekahdi nenotika. Wiſi garniſona pulki ſtrahdaja zauru nakti, lai iſpluhduſcho uhdeni aprobeſchotu un tam eerahditu zeln, kur notezet. Pulkſten 3 rihtâ uhdens manami ſahka kriſt un tagad tas atrodahs normalâ ſtahwoklî. Lihdſ zela dambim tas nebija ſneedſees.

Iſ Rigas.

No Tornakalna. Pagahjuſcho nedelu ſche klejoja, kà „B. W." ſino, kahds lauzineeks, Leiſcha pawadibâ, un pee wairakahm ſtrahdneeku familijahm mekleja ſewim gana. Sewiſchki kahdai Kruhmu familijai lauzineeks uſbahſees, lai ſchim dodot 12 gadus wezo puiku par ganu; bet Kruhmu familija atteikuſe, ka nedoſchot. Lauzineeks ar Leiti aiſgahjuſchi, bet ari minetais Kruhmu puika — noſudis. Wiſa mekleſchana bija weltiga. Leeta tika nodota polizijas rokâ. Tomehr lihdſ ſchim nekas wehl naw panahkts. Tik tas iſſinats, ka puika weenu deenu zitu puiku ſabeedribâ ſpehlejees kanala malâ, eepretim Galwinu muiſcheles plawahm. Ziti puikas ſakot, ka winſch tizis kanalâ eegruhſts; ziti atkal, ka winu kahds wihrs aiſwedis lihdſâ. — Katra peenahkums buhtu, ja par ſcho leetu ko ſinatu, to paſinot puikas noſkumuſcheem wezakeem, Tornakalnâ, Saldatu eelâ Nr. 7. Paſuduſchais puika ir 12 gadus wezs; labàs rokas tam truhkſt un galwâ labi leels plankums beſ matu; bija gehrbees manſcheſtra bikſitês un peleka paſchauſtâ ſuſwilainâ mehteliti. Wina wahrds Otto Kruhms. Zik no zitu puiku iſteikumeem noprotams, tad minetais Otto Kruhms buhs gan aiſweſts kaut kur uf laukeem par ganu. Un ari lauzineeks, no Kruhmu familijas aiſeedams, teizis, ka ſchà waj tà winſch buhſchot mineto puiku dabut par ganu. No kureenas lauzineeks bijis, naw ſinams.

Pilſehtas domes ſapulze, 16. majâ 1888. g. Preſideja pilſehtas galwa v. Oettingen. Klaht bija 45 domneeki. Uſ deenas kahrtibas atradahs un nahza iſſpreeſchanâ ſtarp ziteem ari ſchahdi preekſchmeti:

Widſemes gubernatora raksts no 13. janwara ſch. g. ſem Nr. 294 lihdſ ar noraksstu no Senata ſpreeduma no 19. nowembra p. g. par gahſes un uhdens wadu ſanemſchanu, ar pilſehtas waldes ſinojumu no 9. maja ſch. g. Schi leeta, kas tik daudſkahrt kuſtinata un pahrſpreeſta, nu reiſ galigi iſſchkirta zaur Senatu. Pilſehtas ſekretars nolaſa Senata ſpreeduma motiweſchanu un paſchu ſpreedumu. Starp zitu, ſpreeduma motiwôs teikts, ka pee Baltijas pilſehtu pahrwaldibas pahreeſchanas no wezahm kahrtu waldehm uf jaunajahm ſkaidri ari noteikts, ka lihdſ ar to ari japahreet wiſai pilſehtas mantibai. Wehlak tas wehl it ſewiſchki noſazits zaur eekſchleetu miniſtri un atſtahts wina iſſchkirſchanai. Katram ihpaſchumam wajagot kahda ſaimneeka un ja par gahſes un uhdens wadu ihpaſchneeku ne-atſihſtot Rigas pilſehtu, tad tatſchu wajadſetu kahdam noraksstitam dokumentam par to atraſtees, kam tas peeder; bet tahda pawiſam ne-atrodotees, bet gan obligazijas uſ gahſes un uhdens wadeem, iſdotas no Rigas pilſehtas komunas jeb draudſes, kuru preſentejuſchas Rahte un abas gildes un kas wiſas kopâ iſtaiſijuſchas pilſehtas komunas pahrwaldibu. Pee tam eſot ja-eewehro, ka iſmakſai noſpreeſtee 377,000 rbl. ari zitâ ſinâ ne-eſot attaiſnojami, jo ihpaſchi uhdens wads, kà redſams iſ rehkinu pahrſkateem, eeneſot knapi tikai tikdaudſ, zik buhwes un kapitala prozentehm un rihzibai wajadſigs u. t. pr. Uſ ſcheem pamateem Senats noſpreedis, atſtaht ſinamo pilſehtas waldes pahrſuhdſibu ſchaî leetâ ne-eewehrotu, noteizot, ka Rahtei ja-atmakſa no pilſehtas tai iſmakſatais kapitals, pee kam wina war ſawu praſibu dehl greeſtees pee teeſahm.

Klajas nabagu apgahdibas pahrwaldiba peepraſijuſe preekſch ſcha gada papildinoſchu kreditu no 4300 rubleem. Schis peepraſijums teek weenbalſigi peenemts.

Paſinojums. Kahdam nedroſcham, Jakobſtates eelâ Nr. 13 dſihwojoſcham zitureenas un iſ Rigas iſraiditam Schihdam atnemtas ſekoſchas leetas:

1) 2 ſudraba karotes;
2) ſudraba auglu naſis;
3) ſelta weenkapſela dahmu pulkſtens ar garu kehdi;
4) 2 ſudraba aprozes;
5) ſudraba broſcha;
6) ſelta auſkari;
7) kaſtite;
8) lakats.

Mineto leetu ihpaſchneeki tahs 14 deenu laikâ war dabut apſkatit Rigas polizijas waldê katru deenu no pulkſten 10 rihtâ lihdſ pulkſten 4 pehz pusdeenas. Pehz ſchi laika notezeſchanas ar ſchihm leetahm darihs pehz likumeem.

Sahdſiba. Naktî uſ 17. maju iſ Aleksandra bulwarî Nr. 1 atronamàs Kuntze un Kroegera lampu magaſines noſagta nauda un daſchadas leetas, wehrtibâ no 200 rubleem.

Nelaimes atgadijums. Nepaſihſtami weſuma ſuhrmani Woſkalas eelâ 17. majâ uſbrauza wirſû ſemneekam Anſim Kulikowam, pee kam winam tika pahrlaufts labàs kahjas leels.

Atraſts lihlis. Daugawâ, pee Grehzneeku (Sinderu) wahrteem, 16. majâ ſakehra kahdu ap 40 gadus weza nepaſihſtama zilweka peldoſchu lihki un nodewa apluhkoſchanai no ahrſta puſes.

(R. P. P. A.)

Sihkumi.

Welns un rijineeks.

Igaunu teika.

Bija reiſ kahds rijineeks, kurſch pee rijas krahſns ſehdedams, lehjis alwu knopes. Welns peentahzis un ſazijis, apſweizinadams:

„Sweiks brahlit, ko nu dari?"

„Paldeews par ſweizinaſchanu, es leju azis."

„Tà, tà, brahlit, tu proti ari azis leet, waj tu man ari newaretu kahdreiſ jaunas azis iſleet? Wezàs tahdas patumſchas."

„Kapehz tad nè! Bet pee tam wajaga azu ſmehres un tahdas tagad man naw pee rokas."

„Bet waj zitâ reiſâ newaretu to darit?"

„Kapehz nè! Atnahz rihtâ."

Otrâ deenâ welns klaht, gribedams jaunas azis dabut. Rijineeks praſa: „Kahdas gribi, leelas waj maſas?"

„Leelas, leelas, labi leelas, — tik leelas, zik ween wari iſleet!"

„Labi, es to tew uſ mata iſdariſchu," rijineeks atteiza.

Wihrs iſkauſeja labu gabalu alwas un ſazija welnam: „Bet peeſeet tewi gan buhs wajadſigs; zitadi newaru leet." Welns uſgulahs uſ labi leela benka, kas rijâ atradahs; rijineeks panehma labi garu un ſtipru ſtriki un peeſehja welnu zeeti pee benka. Uſ reiſ welns praſa wihram, kas winam wahrdâ."

„Wahrdâ man ir Pats," wihrs weenteeſigi atbildeja.

„Labi," welns meerigi atteiza, „dari ſawu darbu."

Kad alwa bij iſkauſeta un ſchkidra, wihrs ſazija uſ welnu: „Turees nu meerigi, azu ſmehre ir gatawa."

Welns ne kuſtet nekuſtejahs un azis atplehta platas kà ſchkuhna durwis, lai tikai jaunàs azis labi iſdotos. Rijineeks eelehja karſto alwu welnam abâs azîs. Welns, no leelahm ſahpehm mozits, uſlehza ar wiſu benki ſtahwus un ſahka tik breeſmigi brehkt, kà pat rijineekam palika bail; pehdigi tas aiſſkrehja ar wiſu benki projam. Tihrumâ ſtrahdneeki bija pee darba; welna kaukſchanu iſdſirduſchi, tee dewahs uſ riju, neiſpraſdami, kas notizis. Welnu eeraudſidami no rijas iſſkrejam, tee praſa, kas notizis.

„Azis — azis — man lehja!" welns iſmiſis blahwa.

„Kas tew lehja azis?" ſtrahdneeki uſſauza.

„Pats, pats!"

Strahdneeki paſmehjahs un ſazija: „Kad pats to eſi darijis, tad zits tur newar neko darit."

Bet welns ar ſawahm „jaunahm azim" atrada breeſmigu moku pilnu nahwi. No ta laika tahda welna wairs ne-eſot.

Pehz H. Jannſena atſtahſtijis Bahlinu Janis.

Iſ muhſu weeſigàs ſadſihwes.

„Rigas Latw. Beedriba".

Swehtdeen, 29. majâ 1888. g. iſbraukums ſalumôs uſ Bilſtinmuiſchas parku (pretim Kolneſes parkam) Pehrſes grawâ, pee leelàs krahzes.

„Jonatana beedriba".

Swehtdeen, 22. majâ ſch. g. teatris, akteereem benefize. Iſrahdihs „Dſchons Neilands", dramatiſka paſaka ar dſeedaſchanu, 6 bildês no A. Allunana. Sahkums pulkſten 8 wakarâ.

„Zeribas beedriba".

Taî paſchâ deenâ dahrſa atklahſchanas balle. Sahkums pulkſten 5 pehz pusdeenas.

„Pawaſara beedriba".

Taî paſchâ deenâ dahrſa atklahſchanas balle. Sahkums pulkſten 3 pehz pusdeenas.

„Katrinas dambja dſeed. beedriba."

Taî paſchâ deenâ ſwinehs ſaluma ſwehtkus Pigen kunga dahrſâ, pee Aleſſandra wahrteem. Sahkums pulkſten 1 pehz pusdeenas.

Tirgus ſinas.

Rigâ, 20 majâ 1888. g.

Laiks nedelas ſahkumâ bija deeſgan wehſs, zetortdeenu palika ſiltaks, pehrkons pahrruhza un peektdeenu ſahka leetus ſiht.

Lini turahs. Par maſumeem makſâ 39 rbl. birkawâ, uſ krona linu pamatu.

Kanepaji rahmu, pahrdeweji atturahs.

Kanepes. Par ſchahweſahm kanepehm ſola 124—125 kap. pudâ un praſa 127—128 kap. Lihgumi naw tapuſchi ſinami.

Kweeſchus maſâs partijâs pahrdod par puslihdſ nepahrgroſitahm zenahm.

Brahka linuſehklas. Pahrdewa kahdu dalu 87½% ſehklu par 143½ kap. pudâ.

Rudſi rahmu; zena uſ 120 mahrz. pamata 70 kap. pudâ.

Auſas ſemaku; ſchahweſas auſas maſumeem pahrdewa par 62—64 kap. pudâ.

Meeſchu zenas turahs; par ſchahweteem 102/3 mahrz. ſmageem meeſcheem makſâ 77½ kap. pudâ.

Tirgus zenas.

Mahrzina ſiweſta	23— 30	kap.
„ balta peena	4— 6	„
„ holandeeſchu feera	— —	„
„ krehjuma feera	15— 24	„
Stops ſkahba krehjuma	40— 65	„
„ ſalda „	20— 28	„
„ nokreimota peena	3— 4	„
„ nenokreimota „	8— 10	„
„ ſkahbu kahpoſtu	7— 8	„
„ ſkhpolu	5	„
„ dſehrwenu ogu	7— 10	„
100 gab. ſkahbi gurki	65—100	„
Schoks wiſtas olu	75— 80	„
Galwina baltu kahpoſtu	6— 15	„
Stops meeſchu putraimu	8— 12	„
„ griku putraimu	10— 13	„
„ auſu	12— 14	„
„ gruhſju	12— 14	„
„ ſirnu	9— 12	„
„ zukura ſirnu	8— 11	„
„ pupu	10— 12	„
„ kanepju	7— 9	„
Puhrs kartupelu	70— 90	„
„ oſchlapinu	— —	„
Gabals kahlu	2— 4	„
bunts burkanu	18 20	„
„ beeſchu (apalo)	— —	„
„ „ (gareno)	— —	„
Mahrz. rudſu miltu	2—2½	„
„ kweeſchu miltu	4— 5	„
„ meeſchu miltu	— —	„
„ auſu miltu	— —	„
Mahrzina ſeellopu galas, ſahlita	15— 18	„
„ tela galas	9— 16	„
„ zuhkas galas, ſahlita	10— 16	„
„ ſpeka, ſchahweta	12— 16	„
„ jehra galas	— —	„
„ „ „ ſchahwetas	8 - 10	„
„ zuhku tauku, kauſetu	18— 22	„
Nokauta ſoſs	180 225	„
Kreewu ſoſs	— —	„
Dſihwa ſoſs	175—250	„
Wiſta, nokauta	45— 65	„
Pihle, nokauta	70— 80	„
Tihtars, nokauts	350 500	„
„ dſihws	300 400	„
Rubens (teters)	— —	„
Mednis „	— —	„
Irbe (meſcha)	— —	„
„ (lauka)	— —	„
Sakis	— —	„
Mahrzina ſiwju	25— 30	„
Kahls wehſchu	40— 70	„
„ rengu, ſchahweta	5— 12	„
„ kihſchu	6— 8	„
„ breitlinu, ſahlitu	4— 6	„
gabalâ butes, kaltetas	8— 25	„
Mahrzina rupjas maiſes	— 2	„
„ ſaldſkahbas maiſes	3— 3½	„
„ baltmaiſes	4— 5	„
Garniza ahbolu	— —	„
Birkaws ſeena	— —	„
„ ahbolina	— —	„
„ ſalmu	— —	„

Naudas-papihru zena.

Peterburgâ, 17. majâ 1888.

Papihri.	maſſ.	praſiſ.
Puſimperials	9 48	951
5% bankbiletu 1. iſſaidums	99⅛	99⅛
5% „ 5. „	98½	98½
5% inſkr. 5. aiſnehmums	—	—
5% Auſtruma iſnehmums no 1877. gada	99¾	—
5% „ „ „ 1879. „	98¾	99
1. 5% Kreewu prehm. aiſnehmums	272½	273¼
2. „ „ „ „	243½	244½
5% konſol. 1871. gada aiſnehmums	—	169¾
Odeſ. pilſ. hipoteku bankas 5½% obligazijas	93¾	94
Kreew. ſem. kred. 5% kihlu-ſtihmes	—	170
6% Charkowas ſemſt. kihlu-ſtihmes	100¾	101¼
5% „ „ „	—	94
Rigas kom. bankas akz.	270	—
Rigas Dinaburgas dſelſſzeła akzijas	178	—
Dinaburgas-Witebſkas dſelſſz. akz.	—	—
Warſchawas-Teresp. dſelſſzeła akzijas	—	—
Rib.-Bolog. dſelſſzeła akzijas	82¾	83¼
Gräſt-Zarizinas dſelſſzeła akzijas	164	164¾
Baltijas dſelſſzeła akzijas	134	135
Leel. Kreewijas dſelſſzeła akzijas	101	—
5% Rib-Bolog. dſelſſzeła obl.	—	—

Berlines birſcha.

31. (19.) majâ 1888.

		Iepreekſch
Kreewu kredit-bil. par 100 rubl. kaſſa	172 90*)	172 25
„ „ „ 100 rbl. uſ maju	172 50	171 75
„ „ „ 100 rbl. uſ juniju	172 25	171 50

*) 1 walſts-marka = 57,83 kap.

Tendenze preekſch Kreewu naudaspapireem: apſtiprinata.

Dſelſſzeła brauzeeni.

Uſ Rigas-Tukumas dſelſſzeła.

Sahkot no 22. maja 1888.

Darba deenâs:

No Rigas iſbrauz 9 50 r., 12 p., 3 5 p. p. 4 p. p., 4 50 p. p., 6 p. p., 7 35 w., 8 30 w. un 10 20 w. — No Tornakalna iſbrauz 9 59 r., 12 9 p., 3 14 p. p., 4 9 p. p., 4 59 p. p., 6 9 w., 7 44 w., 8 39 w., 10 29 w. — No Saſulauka iſbrauz 10 8 pr. p., 12 18 p., 3 23 p. p., 4 18 p. p., 5 10 p. p., 6 18 w., 7 53 w., 8 49 w., 10 40 w. — No Puhpes iſbrauz 10 21 pr. p., 6 31 p. p. — No Bilderineem iſbrauz 10 35 pr. p., 12 42 p., 3 47 p. p., 4 42 p. p., 5 34 p. p., 6 45 w., 8 18 w., 9 12 w., 11 4 w. — No Edinburgas iſbrauz 10 41 pr. p., 12 48 pr. p., 3 53 p. p., 4 48 p. p., 5 40 p. p., 6 51 w., 8 24 w., 9 18 w., 11 10 w. — No Majoreem iſbrauz 10 48 pr. p., 12 55 p., 4 p. p., 4 55 p. p., 5 47 p. p., 6 58 w., 8 31 w., 9 25 w., 11 17 w. — No Dubulteem iſbrauz 10 55 pr. p., 1 2 p., 4 22 p. p., 5 2 p. p., 5 54 p. p., 7 5 w., 8 53 w., 9 32 w., 11 24 w. — No Karlsbades iſbrauz 11 2 pr. p., 1 9 p., 4 29 p. p., 5 9 p. p., 6 1 w., 7 12 w., 9 w., 9 39 w., 11 31 w. — No Aſereem iſbrauz 11 10 pr. p., 1 16 p., 4 37 p. p., 5 16 p. p., 6 9 w., 7 20 w., 9 8 w., 9 47 w., 11 39 w. — No Slokas iſbrauz 11 22 pr. p., 4 53 p. p., 6 19 w., 7 32 w., 9 18 w., 10 w., 11 49 w. — No Kemereem iſbrauz 11 43 pr. p., 5 9 p. p., 7 53 w., 10 21 w. — No Schmardes iſbrauz 12 2 p., 8 12 w., 10 40 w. — Nonahk Tukumâ 12 22 p., 8 32 w. un 11 w.

No Tukumas iſbrauz 6 10 r., 2 55 p. p., 9 w. — No Schmardes iſbrauz 6 31 r., 3 16 p. p., 9 21 w. — No Kemereem iſbrauz 6 52 r., 3 39 p. p., 8 11 w., 9 44 w. — No Slokas iſbrauz 6 20 r., 7 15 r., 8 19 r., 8 58 r., 3 57 p. p., 8 28 w., 10 3 w. — No Aſereem iſbrauz 6 31 r., 7 26 r., 8 30 r., 9 9 r., 1 34 p. p., 4 8 p. p., 6 11 w., 8 39 w., 10 14 w. — No Karlsbades iſbrauz 6 39 r., 7 34 r., 8 38 r., 9 17 r., 1 42 p. p., 4 16 p. p., 6 19 w., 8 47 w., 10 23 w. — No Dubulteem iſbrauz: 6 50 r., 7 42 r., 8 46 r., 9 25 r., 1 50 p., 4 24 p. p., 6 27 w., 8 56 w., 10 34 w — No Majoreem iſbrauz: 6 57 r., 7 49 r., 8 52 r., 9 32 r., 1 57 p., 4 31 p p., 6 34 w., 9 2 w., 10 44 w. — No Edinburgas iſbrauz: 7 3 r., 7 55 r., 8 57 r., 9 38 r., 2 3 r., 4 37 p. p, 6 40 w., 9 7 w., 10 51 w. — No Bilderineem iſbrauz: 7 10 r., 8 2 r., 9 3 r., 9 46 r., 2 10 p. p., 4 45 p. p., 6 48 p. p., 9 15 w., 11 2 w. — No Puhpes iſbrauz: 8 14 r., 4 58 p. p. — No Saſulauka iſbrauz: 7 33 r., 8 26 r., 9 26 r., 10 9 pr. p., 2 33 p. p., 5 11 p. p., 7 12 w., 9 38 w., 11 27 w. — No Tornakalna iſbrauz 7 42 r., 8 36 r., 9 36 r., 10 18 pr. p., 2 42 p. p., 5 21 p. p., 7 22 w., 9 47 w., 11 37 w. — Nonahk Rigâ 7 50 r., 8 45 r., 9 45 r., 10 26 pr. p., 2 50 p. p., 5 30 p. p., 7 30 w., 9 55 w. un 11 45 w.

Swehtdeenâs un ſwehtku deenâs.

No Rigas iſbrauz 9 5 r., 9 50 r., 10 45 pr. p., 12 p. 3 5 p. p., 4 p. p., 6 p. p., 8 30 w., 10 20 w. — No Tornakalna iſbrauz 9 15 r., 9 59 r., 10 54 pr. p., 12 9 p., 3 14 p. p. 4 9 p. p., 6 9 w., 8 39 w., 10 29 w. — No Saſulauka iſbrauz 7 25 r., 10 8 pr. p., 11 3 pr. p., 12 18 p., 3 23 p. p., 4 18 p. p. 6 18 p. p., 8 49 wak., 10 40 w. — No Puhpes iſbrauz 10 21 pr. p., 6 31 wak. — No Bilderineem iſbrauz 9 48 r., 10 35 pr. p., 11 27 pr. p., 12 42 p., 3 47 p p., 4 42 p. p., 6 45 p. p., 9 12 w., 11 4 wak. — No Edinburgas iſbrauz 9 54 r., 10 41 pr. p., 11 33 pr. p., 12 48 p., 3 53 p. p., 4 48 p. p., 6 51 p. p., 9 18 wak., 11 10 wak. — No Majoreem iſbrauz 10 1 pr. p., 10 48 pr. p., 11 40 pr. p., 12 55 p., 4 p. p., 4 55 p. p., 6 58 w., 9 25 wak., 11 17 wak. — No Dubulteem iſbrauz 10 8 r., 10 55 pr. p., 1 2 p., 4 22 p. p., 5 2 p. p., 7 5 w., 9 32 w, 11 24 w. — No Karlsbades iſbrauz 10 15 pr. p., 11 2 pr. p., 11 54 pr. p., 1 9 p., 4 29 p. p., 5 9 p. p., 7 12 wak., 9 39 w., 11 31 w. — No Aſereem iſbrauz 10 22 pr. p., 11 10 pr. p., 12 1 p., 1 16 p., 4 37 p. p., 5 16 p. p., 7 20 p. p., 9 47 wak., 11 39 wak. — No Slokas iſbrauz 11 22 pr. p., 4 53 p. p., 7 32 w., 10 w, 11 49 w. — No Kemereem iſbrauz 11 43 pr. p., 5 9 p. p., 7 53 wak., 10 21 w. — No Schmardes iſbrauz 12 2 p, 8 12 w., 10 40 w. — Nonahk Tukumâ 12 22 p., 8 32 w, 11 w.

No Tukumas iſbrauz 6 10 r., 2 55 p. p., 9 w. — No Schmardes iſbrauz 6 31 r., 3 16 p. p., 9 21 wak. — No Kemereem iſbrauz 6 52 r., 3 39 p. p., 8 11 wak., 9 44 w. — No Slokas iſbrauz 6 20 r., 7 15 r., 3 57 p. p., 8 28 w., 10 3 w. — No Aſereem iſbrauz 6 31 r., 7 26 r., 1 34 p., 4 8 p. p., 6 11 w., 7 35 w., 8 39 w., 9 46 w., 10 14 w. — No Karlsbades iſbrauz 6 39 r., 7 34 r., 1 42 p, 4 16 p. p., 6 19 p. p., 7 44 w., 8 47 w., 9 53 w, 10 23 w. — No Dubulteem iſbrauz 6 50 r., 7 42 r., 1 50 p, 4 24 p. p., 6 27 w., 7 55 w., 8 56 w, 10 1 w., 10 34 w. — No Majoreem iſbrauz 6 57 r., 7 49 r., 1 57 p., 4 31 p. p., 6 34 wak., 8 4 w., 9 2 wak., 10 7 w., 10 44 w. — No Edinburgas iſbrauz 7 3 r., 7 55 r., 2 3 p. p., 4 37 p. p., 6 40 wak., 8 10 w., 9 7 w., 10 12 wak., 10 51 wak. — No Bilderlineem iſbrauz 7 10 r., 8 2 r, 2 10 p. p., 4 45 p p., 6 48 p. p., 8 20 w., 9 15 w., 10 18 w., 11 2 w. — No Puhpes iſbrauz 8 14 r., 4 58 p. p. — No Saſulauka iſbrauz 7 33 r., 8 26 r., 2 33 p. p., 5 11 p. p., 7 12 w., 8 48 w., 9 38 w., 10 42 w., 11 27 w. — No Tornakalna iſbrauz 7 42 r., 8 36 r., 2 42 p. p., 5 21 p. p., 7 22 w., 8 57 w., 9 47 w., 10 52 w., 11 37 wak. — Nonahk Rigâ 7 50 r., 8 45 r., 2 50 p. p., 5 30 p. p., 7 30 w., 9 5 w., 9 55 w., 11 w. un 11 45 w.

Jaunakàs sinas.

Widsemes gubernatora kunga zirkulara rakstìs draudses teesahm. „Widsemes gub. aw." pasneedsschahdu gubernatora zirkulara rakstu draudses teesahm no 3. maja: „1. martâ 1886. gadâ esmu nosazijis, ka, sihmejotees us likuma pasludinaschanu no 14. septembra 1885. gadâ pee pagasta skrihweru eezelschanahm, personas, kas Kreewu walodu nepeeteekoschi saprot, tahdâs weetâs eezelamas ne zitadi, kà tikai eewehrojot sawadus apstahklus un bes tam, kad eepreeksch dabuta mana atlauja preeksch tam. Pa to starpu ir israhdijees, ka isschkirot jautajumu, waj schim waj tam skrihwerim peeteekoscha sinaschana Kreewu walodâ, daudskahrt rodahs domu starpiba starp pagasta waldehm, draudses teesahm un skrihweru kandidateem pascheem, pee kam weena puse atrod sinaschanu par peeteekoschu, bet otra puse par nepeeteekoschu. Lai schahdu schaubischanos nowehrstu, es rakstu preekschâ, sekoschu nemt par mehrauklu wisôs tahdôs atgadijumôs, kur schahda domu starpiba atrodahs: pagasta skrihweri newar tikt sawâ amatâ zitadi apstiprinati no draudses teesahm, kà pehz tam, kad wini manâ kanzelejâ nolikuschi eksameni un par to dabujuschi ihpaschu apleezibas rakstu, ka winu sinaschana Kreewu walodâ ir peeteekoscha preeksch pagasta skrihwera amata ispildischanas."

Rigas reformatu basnizâ par palihga mahzitaju draudse sawâ swehtdeenas sapulzê eezehluse mahzitaju Alfredu Geistu.

No Tehrbatas. 10. majâ nomiris filosofijas un paidagogijas profesors, ihstens stahtsrahts Dr. G. Teichmillers.

Kursemes prokurora beedrs, kol.-asesors Klawinsch, 3. majâ, us pascha luhgumu, atlaists no deenasta un wina weetâ Smolenskas gubernas Roslawlas aprinka meerateesnesis, kol.-sekretars Arbusows eezelts par Kursemes prokurora beedri.

No Jelgawas. Jelgawas Latweeschu beedriba peenehmuse 116. reserwas batalona musikas kori us wisu wasaru, tà ka mums schowasar beedribas dahrsâ buhs kreetna musika. Dahrsa konzerti buhs 4 reis par nedelu: otrdeenâs, zeturtdeenâs, sestdeenâs un swehtdeenâs no pulksten 7—11 wakarâ. (B.)

Nurmuischâ, Kursemê, 18. aprilî nodedsis lihds 15 desetinu leels mescha gabals.

No Gramsdas raksta „Lib. Ztgai", ka tureenas basniza 1. maja naktî zaur eelauschanos tapuse islaupita. Laundari, kuri zaur issistu loga ruhti eelihduschi basnizâ, atlaususchi basnizâ esoschu skapi, kurâ basnizas leetas tikuschas paglabatas un is ta islaupijuschi schahdas leetas: jaunsudraba wihna kannu, 2 pokalus, weenu wezsudraba un otru jaunsudraba, ar gada skaitli, 2 deewmaises wahzeles, abas sudraba. Weena no schahm wahzelehm bijuse Kaletu nomneeka M. Grünmana dahwana un tajâ wina wahrds bijis eegrawets. Bes tam nosagtas 2 buteles basnizas wihna un kahdi 4 rbl. skaidras naudas, kura stahwejuse basnizâ esoschâs dahwanu kastitês. Basnizas skapi uslauschot, laupitajeem noluhsis dselssteenei gals, kursch palizis skapja kokâ. Peezas istukschotas dahwanu kastites atrastas trihs weetâs basnizas dahrsâ. Tajâ sinâ laupitajeem laikam bijuse kahda mahnu tiziba, ka wini basnizas loga issistus ruhts gabalus ruhpigi salasijuschi un ais basnizas walna eerakuschi mahzitaja laukâ. Basnizas preekschneeks tam issolijis 25 rbl., kas basnizas laupitajus usdotu, bet lihds schim wehl ne-esot isdewees usseet winu pehdas.

No Harijas apgabala sino „Wirulanei", ka tureenas Raplas draudsê tà dehwetàs „murgoschanas" wehl weenmehr pastahwot un pawairojotees. Daschi saimneeki jaw tà esot apmurgoti, ka jaw 5 lihds 6 nedelas blandotees apkahrt murgodami, waj — kà paschi teizotees — „Deewa wahrdus isskaidrodami," kamehr winu mahju darbi paleekot nedariti un saimneeziba gluschi panihkstot.

Kreewijas tabaku, kà daschas Kreewu awises raksta, tagad sahkot ihsti bagatâ mehrâ iswest us Angliju. Jt ihpaschi is Harkowas, Poltawas un Besarabijas gubernahm issuhtits daudz lapas tabakas us Angliju, kur is tahs isgatawojot zigarus. Ta esot laba sihme preeksch Kreewijas tabakas industrijas jeb ruhpneezibas.

Peterburga. 15. majâ, kà Keisara un Keisareenas Majestates kroneschanas deenâ, Isaka basnizâ notureja swinigu deewkalposchanu, pee kuras peedalijahs augstakee pilsgalma lozekli un generali. Pilsgalmâ apsweizinatajus nepeenehma. — „Now. Wr." sino, ka grafa Pahlena „Ebreeschu kommisija beigschot sawus darbus schinî mehnesî, tomehr bes kahdeem droscheem panahkumeem.

Peterburga. „Wald. Westn." sino, ka 20. majâ, Keisara Majestates klahtbuhschanâ, Peterburgâ tikschot kihlis likts Keisariskai jachtai „Polarnaja Swesdà" un uhdenî eelaista brunu fregate „Pamiatj Asowa". — Kursemes gubernas waldes wezakais padomneeks Jalan de la Croix (lasi kroa) par 50 gadu deenastu dabuja Wisaugstaki dahwatu gredsenu.

No Maskawas. Kà „Graschdanins" sino, tad drihsumâ buhschot kahsas grafam Glebam Dmitrijewitscham Tolstoi, Eekschleetu ministra dehlam, ar nomiruscha M. N. Katkowa meitu.

No Samarkandes. Dselszelsch starp Samarkandi un Kaspijas juhru 15. majâ atklahts. Pirmais brauzeens atnahza ar generali Annenkowu, wina lihdsstrahdneekeem, daschadahm sinisku beedribu deputazijahm, awischu sinotajeem un daudz ahrsemneekeem. Atbraukuschus sanehma Turkestanas apgabala gubernators, generals Rosenbachs, Bokaras emira suhtni un weetigàs waldibas eestahdes, kà ari leels pulks weetigo Kreewu un Sortu. Brauzeens peetureja, leelgabaleem dahrdot, pee Tamerlana kapa, tad tika noturets brokasts pee generala Rosenbacha, kursch issauza Keisaram augstas laimes, us ko atskaneja dedsigi urrà-sauzeeni. Senators Semenows, keisariskàs geografiskas beedribas preekschneeks, tureja runu, kurâ winsch aisrahdija us Annenkowa nopelneem, kursch tik ihsâ laikâ pabeidsis scha 1342 werstis gara zela buhwi. Pilsehta ispuschkota karogeem, un schihs deenas wakarâ bija leelisku ugunoschana.

Telegrammi

is Seemeku telegrafa-agenturas.

Berlinê, 30. (18.) majâ. Kà „Voss. Ztg." sino, tad profesors Wirchows ismeklejis keisara kaklu, atrada, ka dseedseri winam pilnigi weseli, kas pee slimibas stahwokla apspreeschanas no leelakà swara.

Wihnê, 30. (18.) majâ. Keisars eezehla leelkungu Paulu Aleksandrowitschu, Keisara Aleksandra II. ulanu regimentes rotmeistru, par palkawneeku taî paschâ regimentê. Schi sina padarija Berlines birschu dsihwaku.

Peterburgâ, 19. majâ. Awises eerauga leelkunga Paula pa-augstinaschanâ par palkawneeku Austreeschu Keisara Aleksandra II. regimentê par preezigu sihmi, sihmejotees us labu satiksmi starp Austriju un Kreewiju.

Parisê, 31. (19.) majâ. Kreewu wehstneeks v. Mohrenheims wakar dewa dineju (wakara meelastu) presidentam Karno par godu, pee kuras ari peedalijahs ministri Floke, Goblê un Freisinê; bes tam ari nehma dalibu pee meelasta Flurans un Ferri, kà ari wiss diplomatiskais korpus.

Peterburgâ, 18. majâ. „Wald. Wehstn." sino, ka Keisara Majestate atwehlejis wisâ walstî isdarit kollekti preeksch jaunas pareistizibas katedrales buhwes Rehwelê.

Berlinê, 29. (18.) majâ. Jr issludinata kabineta pawehle, pehz kuras Pruhschu jahtneeku pulkeem us preekschu wairs nebuhs smagu brunu un rewolwera weetâ buhs ihsa flinte. — Kronprinzis schodeen weda sawu brigadi keisaram preekschâ, kursch atklahtôs ratôs peenehma paradi.

Parisê, 29. (17.) majâ. Eekschleetu ministris Goblê darija sinamu ministru padomei Wihnes suhtna sinojumus par Tisas runu Ungarijas parlamentâ un teiza, ka winsch gaidot tuwakas sinas.

Ihpaschneeks un isdewejs: Ernst Plates.
Atbildoschais redaktors: Dr. phil. Arnold Plates.

Lihds 19. majam atnahkuschi 419 kugi; aisgahjuschi 335 kugi.

Sludinajumi.

Pateiziba.

Loti pateizamees Dr. L. Blumenthala kgam, Rigâ, pilf. Kalku eelâ Nr. 13, par muhsu loti slimo azu tik labu isdseedeschanu.

Jahnis Bikskaits, Rigâ, Bruneneeku eelâ Nr. 64.
Lawise Iwan, Agenskalnâ, Talsu eelâ Nr. 9.

Par sinu.

Zeen. publikai zaur scho pasinoju, ka **Spahres muischas krogâ** esmu atwehris

pahrdotawu,

kur pahrdoschu wisadas pee saimneezibas wajadsigas leetas par lehtakahm zenahm.

Pehrku labibu un liunu.

Kreetnu apkalposchanu apsolidams, parakstos ar augstzeenischanu

A. Grünberg.

Tafelklaweeres

teek pahrdotas jeb preeksch juhrmalas isihretas Romanow eelâ Nr. 41, kort. 1.

Zehsîs.

Par fabrikas zenahm preeksch atkalpahrdewejeem.

Pagodinajamees pasinot, ka muhsu **papirosu pahrdoschana** atrodahs **Boris Petersohn** kga pahrdotawâs, pretim rahhtusim un masâ stuhra bodê **„pee selta swareem",** pee tirgus platscha.

Krahli H. un J. Schapschal,
Peterburgâ. 2

Manâ apgahdeenâ nupat isnahza un ir dabujama titlab manâ drukatawâ un Latw. grahmatu-pahrdotawâ Rigâ, pee Petera basnizas, kà ari wisâs zitâs grahmatu pahrdotawâs schahda jauna grahmata:

Dsihru dseesmas

lihds ar notehm.

Maksâ 50 kap.

Ernst Plates.

Feniks krahsas,

ar kurahm war pahrkrahsot zaur weenkahrschu pahrsukaschanu (Ueberbürsten) nobahlejuschus mehbelu stofus, sihdu, samtu u. t. t.,

krahsas mahjsaimneezibai

ar kurahm war lehti un labi pahrkrahsot wezus drehbju gabalus u. t. t.,

tintes krahsas,

rakstamas un **hektografu tintes** paschpagatawoschanai

peedahwà

Adolfs Wetterichs,
Nr. 9, Zuhku (Schwimm) eelâ Nr. 9.

Manâ grahmatu- un bilschu-drukatawâ, burtu-leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ, Rigâ, pee Petera basnizas, dabujamas schahdas grahmatas:

Wella asins,

jeb:

pamahzischana preel brandwihnu.

Latwiski no **H. Blumenberg.**

Ar astonahm krahsâs drukatahm bildehm, kas rahda, kà zilweks zaur schuhposchanu war famattatees.

Maksa **30** kap.

Pikis un Stintis,

jeb:

speegelis dsehrajeem,

ko wezais Peteris Gods teem preekschâ turejis Bubulakrogâ.

To usrakstijis E. Dünsberg.

Maksa **10** kap.

Kristiga mahjasbuhschana.

No Dr. Fr. Ahlfeldt.

Latwiski no **C. G. G. Croon,**
Leelwahrdes un Leeljumpraw-muischas jaunaka mahzitaja.

Maksa **20** kap.

Ernst Plates.

J. Stamm,

sobu-ahrsts,

Wehwern eelâ Nr. 1.

Runajamas stundas no pulkst. 10 lihds 1 pusd. un no pulkst. 2 lihds 4 pehz pusd.
Swehtdeenâs un augstakâs swehtku-deenâs no pulkst. 10—12 d.

Kungu- un dahmu-wescha

teek **pagatawota** (ari is peenesta materiala)

Annas Ress

weschu weikalî,
Schkuhnu eelâ Nr. 2, 1 tr. augschâ.

Apdroschinaschanas pret krusas-skahdes

peedahwà semkopju kungeem

sawstarpigà krusas-apdroschinaschanas beedriba Maskawâ

(dibinata **1877.** g.).

Beedriba ir sawâ 11 gadu pastahweschanas laikâ no 19,267 apdroschinajumeem samaksajuse par 2971 skahdes-gadijumu 1,718,529 rbl. atlihdsinajumu, tà tad us 6 apdroschinajumeem isnahk 1 skahdes-gadijums. Schee statistiskee skaitli, kuri is beedribas rehkinuma-noslehguma isnemti, katram semkopim deesgan gaischi peerahdihs **praktisko labumu, pret krusas-skahdi apdroschinatees.**

Pehz beedribas statuteem ir **wisi spekulazijas noluhki isslehgti:** beedriba galwo apdroschinateem **despartejisku un taisnu pretinahkschanu no wiseem beedribas organeem.**

Apdroschinateem wiseem **weenadas beedru teesibas,** un starp zitu, ari balsteesiba general-sapulzês un

daliba pee pelnas is weikala darischanahm.

Pee notikuschâs skahdes teek nowehrteschana zaur sapratigeem, ja eespehjams is beedribas beedreem iswehleteem takfatoreem, isdarita un **atlihdsinajumi ne wehlaki, kà 30 deenu laikâ pehz notikuschas nowehrteschanas ismaksati.**

Pee apdroschinajumu noslehgschanas, kà ari pee skahdes nowehrtschanas **wisas apgruhtinajoschas formalitetes pehz eespehjas teek islaistas.**

Wisas tuwakas sinas us wehleschanos dabujamas pee beedribas weetneekeem (agenteem); turpat ari dabujamas beedribas likumi (statutes), Wahzu, Kreewu un Zgaunu walodâs, kà ari premiju tarifi.

Beedribas weetneeki

(agenturas) gandrihs wisâs pilsehtâs un **daudz weetâs Baltijas gubernâs.**
Direkzijas adrese: Въ г. Москву, Мясницкая, домъ Куманина.

Pilnwarigs weikala-wedejs: **A. Schacht.** 2

Louis Lundmann un beedra

wihnu-pahrdotawa

Rigâ,

Kalku un Wakru eelu stuhrî Nr. 20,

peedahwà leelâ krahjumà

Kreewijas un ahrsemes wihnus,

rumu, konjaku, araku, likeerus

u. t. pr.

par lehtakahm zenahm un pasihstamâ labumâ.

Atkalpahrdeweji dabu pelnas daku lehtak.

Cepakaschana neteek rehkinata.

Bes muhsu jaw pastahwoschahm noguldituahm war tahdâs weetâs, kur muhsu wihni wehl naw tirgoschanâ, sem peenemameem nosazijumeem tahkakas noguldituawas tikt atwehrtas. Sinas teek labpraht pasneegtas.

2 **Louis Lundmann un beedris.**

Swariga sina preeksch schuwejeem.

Wislabakos **maschinu kokwilnas deegus us rullischeem,** 200 jardu gara pawedeena,

par 50 kap. duzi

peedahwà

P. Lerchendorffs.

Sina preeksch Widsemes u. Kursemes.

J. Redlich

gruntigâ un wisu-wezakâ

Englischu magasinâ

schinî gadâ, tapat kà preekschlaikâ teek pahrdotas tik ween tahs ihstenahs Steiermarkas jeb Ehstreiku keisara semes iskaptes, no ta wisusihkstakà kakama tehrauda, taisnas un lihkas, garas un ihsas, — tà ari tahs patent-iskaptes ar selta wahrdeem, no kausteta tehrauda, kuras pee sahles tik waren lipigas, kà puznasis pee bahrsdas. Aridsan tahs garahs Pruhschu labibas- un tahs ihsas stipras atwasu- jeb zinuiskaptes, Italijas semes iskapschu galodinas, Strahlsuntes iskapschu akminainee un bimsteinakmina bruzekli jeb strihki un luhdsu wehrâ likt, ka manas iskaptes un tee Strahlsuntes iskapschu akminainee un bimsteinakmina iskapschu bruzekli jeb strihki, eeksch tahs leelas Maskawas israhdischanas 1863, Rigas semkopibas israhdischanâ 1871 un Wihnes (Wien) wisspasaules israhdischanâ 1873. gadâ, ar tahm scheit blakam redsamahm godasihmehm puschkotas kluwa; tà aridsan teek wehl pahrdoti ahmurini un laktinas preeksch iskapschu kapinaschanas, grahwju-schkipeles, sirgu- un gowu-kehdes, dselsu-pinekli un daudz zitadas leetas preeksch mahju waldischanas un semes uskopschanas. 5

Manâ bilschu- un grahmatu-drukatawâ, burtu-leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ Rigâ, pee Petera basnizas, war dabut

Dseesmu grahmatas

wisadôs eesehjumôs,

kà: papihra, kaliko, ahdas un famta wahkôs, ar wisadeem isrotajumeem, sahkot no 1 rbl. 80 kap. lihds 8 rbl. gab.

Ernst Plates.

Kafija!

Smalkako kafijas surogatu (kafijas weetâ), **25** un **35** kap. mahrz., **spehzigu** un **garschigu,** kà ari **loti labu**

pehrtu un Kuba kafiju

peedahwà

William Jenisch,
Schkuhnu eelâ Nr. 15. 4

Labi usturejuschàs

klaweeres

ar 7 oktaweem, teek apstahklu dehl lehti pahrdotas. Tuwakas sinas schihs lapas ekspedizijâ.

Saules-sargus

peedahwà **leelâ iswehlê**

M. Krons.

Дозволено цензурою. — Рига, 20 мая 1888 г.
Печатать разрѣшается. Рижскій Старшій Полицеймейстеръ Власовскій.
Drukats un dabujams pee bilschu un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernst Plates, Rigâ, pee Petera basnizas.